

การนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาล

ตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

AN APPLICATION OF THE THREE FOLD TRAINING PRINCIPLES

IN DAILY LIFE OF PEOPLE IN MAI RIANG SUB- DISTRICT

MUNICIPALITY, CHAWANG DISTRICT,

NAKHON SITHAMMARAT PROVINCE.

เดชชาติ ศรีทรัพย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระครูปัญญาธิธรรม (ศรีแก้ว)

บุญญิต แพรกปาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.952 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) One - Way

ANOVA การทดสอบค่าเอฟ(F- test) และทดสอบแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) และ ด้านศีลสิกขา (ศีล) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน เทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน ของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่ เสนอปัญหา ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ขาดหลักแห่งการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ไม่ค่อยมีสัจจะและเห็นแก่ตัว การคิดว่า การรักษาศีล 5 เป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ประพฤติผิดศีล 5 โดยไม่รู้ตัวประชาชนได้ เสนอแนวทางส่งเสริมมากที่สุด ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ ประพฤติตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อการเกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่าง ปกติสุขของสังคม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมและความสำนึกที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมให้ ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows; 1. to study an application of the three fold training principles in daily life of people in Mai Rieng sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, 2. to compare an application of the three fold training principles in daily life of people in Mai Rieng

sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations, and monthly incomes as differently, and 3. to study the suggestions were concerned with problems and the way to promote the three fold training principles in daily life of people in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. This research is quantitative research and the samples for this research were people who live in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, there are about 335 persons. The instrument for data collection was questionnaire, designed by researcher, the reliability at 0.952, data analysis by package computer program in social science. The statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Z-test, One Way ANOVA (F-test) and LSD method (Least Significant Difference).

The findings were as follows:-

1. The people who live in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province had applied in the three fold training principles in daily life by overview was at more level, when considered in each aspects found that the aspect of JittaSikhā(Smadhi) was the highest mean, and fallowed up the aspect of PaññaSikhā(Paññā) and the aspect of SilaSikhā(Sila) was the lowest mean.

2. The comparative results on the three fold training principles in daily life of people in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province found that in terms of sexes, ages, degrees of education, and monthly incomes there were different as statistically significance at 0.001, but in terms of occupations there were not different as statistically significance at .05.

3. The suggestions were concerned with problems and the way to promote on the three fold training principles in daily life of people in Mai Riang

sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, almost they recommended in the aspect of SilaSikhā (Sila) i.e. lack of behavior principles for benefit to themselves and surrounding, and peaceful living in society, lack of honesty, be selfish, to conduct Sila was so difficult, they were misconduct on PanjaSila as selfless, the way to promote they almost recommended in the aspect of SilaSikhā(Sila), i.e. there should promote people for doing the benefit for themselves and surrounding and to live with peacefulness in society, there should promote people for the right consciousness, there should promote people to do merit and practice Dhamma in temple, and there should promote people to conduct on PanjaSila as strictly.

บทนำ

ปัญหาในสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปรอบด้าน ทั้งปัญหาการเมืองที่ไม่ลงรอยกัน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากความคิดเห็นไม่ตรงกัน ในสถานการณ์และเหตุการณ์ในปัจจุบัน ความเติบโตก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีผลทำให้สังคมเปลี่ยนไป วิถีชีวิตของคนในสังคมในด้านทางสภาพจิตใจก็เปลี่ยนไปด้วย ซึ่งมีการเน้นทางวัตถุมากกว่าทางด้านจิตใจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เรียกว่าคนขาดคุณธรรมจริยธรรม และปทัสถานทางสังคม ทำให้สังคมเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกันนั้นเป็นการบ่งบอกให้รู้ว่าผู้คนในสังคมขาดจิตสาธารณะ จึงควรที่จะพัฒนาทางด้านจิตใจ พัฒนาคุณธรรมควบคู่กันไป เพื่อเกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมต่อไป

ถ้าสังคมเกิดปัญหาดังกล่าว สิ่งที่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ก็คือการนำหลักธรรมมาแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ เหล่านั้นได้เพื่อนำมาจรรโลงสภาพจิตใจ ให้มีความรับผิดชอบให้รู้จักกฎระเบียบของสังคมและมีการยาทางสังคม หลักธรรมที่จะนำมาแก้ไขปัญหานั้นเน้นถึงเรื่องความสะอาด สงบ สว่าง ที่ประกอบด้วยศีลคือความสะอาด สมาธิ คือความสงบ ปัญญา คือความสว่าง เป็นสิ่งขัดเกลาจิตใจ ซึ่งเรียกว่า “ไตรสิกขา” หมายถึง การศึกษา 3 ประการตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นกุศโลบายในการพัฒนาตนเองที่

ถูกต้องของมนุษย์ทุกคน เป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งหลาย อันจะนำสังคมไปสู่อารยธรรมอันถูกต้อง (ระวี ภาวิไล, 2528) แนวทางในการปฏิบัติหลัก 3 ประการนี้หายไปจากชีวิตสังคมไทยไปมากพอสมควร จึงควรกลับมาเป็นบทบาทในการควบคุมสังคมไทยเพื่อทำให้ปัญหาสังคม อาทิเช่น ความเห็นแก่ตัว การเอารัดเอาเปรียบกันค้อย ๆ หมดไปและมีจิตสำนึกร่วม ในการพัฒนาชุมชน สภาพสังคมที่ซึ่งดีซึ่งเด่นกัน แล่งน้ำใจ ความเห็นแก่ตัวมากขึ้น มีความหย่อนยาน ในด้านศีลธรรม จริยธรรม ทำให้เกิดความฟุ้งเฟ้อในทางวัตถุ ผลกระทบสังคมในอนาคต ดังนั้น มนุษย์จำเป็นต้องมีความเข้าใจหลักศาสนา ซึ่งหลักไตรสิกขาเป็นหลักธรรมข้อหนึ่งที่สามารถ นำมาสร้างวินัยในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในเทศบาลตำบลไม้เรียงได้เป็นอย่างดี

พื้นที่ของเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ราบสูง เล็กน้อยจากทิศตะวันออกลาดลงสู่ทิศตะวันตก เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีคนมาอาศัยในพื้นที่อยู่รวมตัวกัน จากหลาย ๆ ท้องถิ่น ซึ่งอพยพกันมาเป็นหมู่และคณะ 2-3 ครั้วเรือน เมื่ออยู่รวมกันใหม่ ๆ ทำให้ความคิดเห็นนั้นไม่ตรงกันและมีความแตกต่างกันออกไป การพึ่งพาอาศัยกันในสมัยก่อน นั้นมีน้อย แต่เมื่ออยู่ร่วมกันนานวันก็กลายเป็นเพื่อนบ้านที่ดี รวมกันเป็นหมู่ เป็นคณะ ดังนั้น การรวมตัวกันเป็นหมู่คณะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีก็คือ การร่วมมือทำกิจกรรมลงเอยกัน ด้วยดี แต่ขณะเดียวกันก็มีข้อเสีย คือการร่วมมือซึ่งกันและกันนั้น บางเรื่องที่ไม่ควร ในการให้ความร่วมมือ การผิดกฎจรรยาบรรณ จารีตประเพณีวัฒนธรรม และผิดปทัสถานทางสังคม ของชุมชน ความเปลี่ยนแปลงในชุมชนไม้เรียง ในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหา หลักการดำเนินชีวิตตามหลักของศีล สมาธิ และปัญญาเพราะวัตถุเป็นเครื่องมือที่ให้ความสะดวกสมบูรณ์ในทางกาย ส่วนหลักของศีล สมาธิ และปัญญาเป็นเครื่องกำหนดการใช้เครื่องมืออันให้ถูกต้อง แนวคิดทางพระพุทธศาสนาซึ่งมีความเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ที่จะพัฒนาตนเองทั้งทางกายทางศีลธรรมทางจิตใจและทางปัญญาเพื่อใช้เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการประพฤติปฏิบัติ ตามหลักไตรสิกขาได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญาให้เป็นทั้งคนดีคนเก่งมีคุณธรรมมีความเฉลียวฉลาดและมีความสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคมอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเพื่อ สันติสุขของตนเองครอบครัว และสังคมอย่างสมดุลต่อไป

ดังนั้น ด้วยปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการนำแนวคิดจากหลักไตรสิกขา ซึ่งเป็นหลักคำสอนใน

พระพุทธศาสนาอันเป็นองค์ธรรมที่ประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างมาตรฐานกฎเกณฑ์แห่งการประพฤติและการปฏิบัติ ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญาซึ่งเป็นขั้นตอนการเตรียมปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างชีวิตว่าประชาชนมีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบล ไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูลทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช) จำนวน 2,507 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ศึกษาการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านศีลสิกขา (ศีล), ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) และ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)

ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่เขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ได้แก่ ระยะเวลาตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2556 - 30 พฤศจิกายน 2556

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูลทะเบียนราษฎร์เทศบาลตำบลไม้เรียง) จำนวน 2,507 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน คำนวณหากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการสุ่มตามลำดับชั้นแบบสัดส่วน โดยเทียบบัญชีไตรยางศ์ทำการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการกำหนดช่วงของกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้หนังสือขอความอนุเคราะห์จากศูนย์บัณฑิตศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t -test ค่า F -test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) และ ด้านศีลสิกขา (ศีล) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่เสนอปัญหา ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ขาดหลักแห่งการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ไม่ค่อยมีสำนึกและเห็นแก่ตัว การคิดว่า การรักษาศีล 5 เป็นสิ่งที่กระทำไต่ยาก ประพฤติผิดศีล 5 โดยไม่รู้ตัวประชาชนได้เสนอแนวทางส่งเสริมมากที่สุด ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ประพฤติตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อการเกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรม และความสำนึกที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้วยว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ ยึดหลัก ศีล สมาธิ และปัญญา คือหลักการปฏิบัติ อบรม ชัดเกล้า ให้นุชนมีปัญญา มีจิตใจที่ทำให้เกิดสมาธิ มีความประพฤติที่ดีงามและอยู่ร่วมกันภายในสังคมอย่างมีความสุข ไม่อิจฉาริษยาซึ่งกันและกัน ทำให้สังคมน่าอยู่และมีสิ่งแวดล้อมมนุษย์และชุมชนที่ดีงาม มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันซึ่งกันและกัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการได้รับการอบรมสั่งสอนและกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเคียงคู่ไปกับการศึกษา โดยมีกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน กิจกรรมอาสาพัฒนาวัดและชุมชน ทำให้เกิดความสามารถพัฒนาจิตใจ ยกระดับจิตใจ เคียงคู่ไปกับการพัฒนาตนเองได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ บุญปราบได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดประครอง สุปติภูริโต ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัด สุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชปณญ์ สุทธิปัญญากุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และ ปัญญา) กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาวិจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านศีลสิกขา (ศีล) พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และในรายข้อที่ว่า การไม่ดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก สาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจอธิบายได้ว่า ประชาชนมองเห็นความสำคัญการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานที่แท้จริงของวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาแต่ไหนแต่ไร คนไทยนับถือพระพุทธศาสนามาแต่ไหนแต่ไร นับถือด้วยจิตใจ ด้วยจริงใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่า ศีล แปลว่า ปกติ เป็นวินัยทางธรรม เบื้องต้นของคน เป็นเครื่องจำแนกออกจากสัตว์ ความสำรวมกาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย ชื่อว่า ศีล และข้อที่ไม่ดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนมีความคิดเห็นว่าการดื่มสุราเป็นโทษที่ทำให้เกิดความประมาทได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดประครอง สุปติภูริโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านศีลและด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ แต่ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ บุญปราบได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านศีล ส่วนด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

2. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยรวม อยู่ในระดับมาก และในข้อ การมีสติและรอบคอบในการทำงานแต่ละครั้ง และอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่ทำการ ฝึกฝนสมาธิอยู่เสมอเพราะสมาธิเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จด้วยสติเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การมีสมาธิดีย่อมชนะทุกสิ่ง และสามารถพัฒนาศักยภาพจิตใจให้เป็นคนดีมีเมตตา กรุณา และมีผลทำให้อารมณ์ร่าเริงแจ่มใสขึ้นในทุกขณะจิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2552) ได้กล่าวว่าสมาธิ คือ สิกขาหรือการศึกษาที่ฝึกในด้านจิตหรือระดับจิตใจ ได้แก่ การพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ ของจิตทั้งในด้านคุณธรรม เช่น เมตตา กรุณา ความมีเมตตา ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสุภาพอ่อนโยน ความเคารพ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ในด้านความสามารถของจิตใจ เช่น ความเข้มแข็งมั่นคง ความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมีสติ ในด้านความสุข เช่น ความมีปราโมทย์ร่าเริงเบิกบานใจความสดชื่นผ่องใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชปณญ์ สุทธปัญญากุล (กชปณญ์ สุทธปัญญากุล, 2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) กับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ” พบว่า ด้านสมาธิอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) กับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ที่มี เพศ อายุ ศาสนา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดประครอง์ สุปติภูริโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า ด้านศีลและด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ แต่ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดงควาย จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และข้อ การมีเหตุผลมีใจกว้าง ยอมรับฟังคนอื่น และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ รวมถึงยอมรับคำแนะนำและความคิดเห็นของคนอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้เรื่องหลักไตรสิกขาซึ่งประกอบด้วยศีล สมาธิ ปัญญา การยึดถือปฏิบัติตนให้เป็นคนมีศีล สมาธิ ปัญญา

ได้นั้นต้องมีการเข้าใจในหลักไตรสิกขาเป็นอย่างดี และได้รับการอบรมและการเรียนรู้ในหลักไตรสิกขาได้อย่างถ่องแท้และสามารถปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาได้ โดยเฉพาะ ด้านปัญญา ซึ่งทุกคนล้วนแล้วแต่มีปัญหาด้วยกันทั้งสิ้นเพียงแต่นำปัญญานั้นมาใช้ในทางที่ถูกหรือทางที่ผิด ดังนั้นการที่ประชาชน มีความเข้าใจในหลักไตรสิกขา ก็สามารถปฏิบัติตนโดยการนำปัญญามาใช้ในแก้ไขปัญหามากมาย ได้เป็นอย่างดีโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่า ปัญญา คือ สิกขาหรือการศึกษาที่ฝึกหรือพัฒนาในด้านความรู้ ความจริง เริ่มตั้งแต่ความเชื่อที่มีเหตุผล ความเห็นที่เข้าสู่แนวทางของความเป็นจริง การรู้จักหาความรู้ การรู้จักคิดพิจารณา การรู้จักวินิจฉัย ไตร่ตรอง ทดลอง ตรวจสอบ ความรู้เข้าใจ ความหยั่งรู้เหตุผลการเข้าถึงความจริง การนำความรู้มาใช้แก้ไขปัญหามากมาย และคิดการต่างๆ ในทางเกื้อกูลสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ บุญปราบได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอลำปลายงอง จังหวัดนครราชสีมา” พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ด้านปัญญาอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมเษฐ โกวิทได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา” ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา ด้านศีลด้านสมาธิ และด้านปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โดยภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ารับการอบรมโครงการที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม อยู่เสมอ และมีการทำกิจกรรมที่หลากหลาย และเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านศีลธรรมทางพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ได้ซึมซับหลักปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาได้มากขึ้น สามารถจะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติและมีความสุข และหน่วยงานของรัฐ องค์กรหรือสถาบันการศึกษา องค์กรหรือสถาบันทางพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ มหาเถรสมาคม วัดต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ควรจะได้

กำหนดแผน นโยบาย รูปแบบ งบประมาณ อันจักนำไปสู่การปฏิบัติ ผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสบำเพ็ญทาน รักษาศีล และเจริญจิตภาวนาหรือปฏิบัติธรรม กันมากขึ้น อันจะเป็นส่วนสำคัญในการลด ละ เลิก อาชญากรรม ความรุนแรง อบายมุข และการตกเป็นทาสของลัทธิวัตถุนิยม และบริโภคนิยมที่เป็นปัญหาของสังคมไทยอยู่ในขณะนี้ต่อไป

2. ด้านศีลสิกขา (ศีล) มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ประพฤตินในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อการเกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้างและการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมและความสำนึกที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด

3. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรส่งเสริมให้ประชาชนประพฤตินในเรื่องของการคิดดี ทำดีและพูดดี รวมถึงให้สามารถควบคุมอารมณ์ส่วนตัวให้ตั้งอยู่บนหลักการของเหตุผล การมีสติในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง การขจัดที่เร้า/สิ่งรบกวนใจต่าง ๆ ควรส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและคนอื่น

4. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรส่งเสริมให้ประชาชนได้นำความรู้ที่ศึกษามาแก้ไขปัญหาในเรื่องราวต่าง ๆ การส่งเสริมให้รู้จักหลักการวิเคราะห์วินิจฉัยว่า สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดมีคุณและสิ่งใดมีโทษ เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลสร้างสรรค์สังคมในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทั่วถึงหรือความรู้รอบรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และไม่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมการช่วยเหลือผู้อื่น มีส่วนในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีทางศาสนาและช่วยกันพัฒนาวิถาวารามให้ดีขึ้นตามปัญญาของตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมของประชาชน เช่น เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความประพฤติและหาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ผิดทำนองคลองธรรมของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนักเรียน เช่น เรื่อง “แรงจูงใจในการคิดดี ทำดี และพูดดีของเยาวชนตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดของประชาชน เช่น เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมความรู้หรือความรอบรู้ในสิ่งที่ เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”

เอกสารอ้างอิง

- กชปณณ สุทธปัญญกุล. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) กับพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2552). *พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 17*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ระวี ภาวิไล. (2528). *หัวใจศาสนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.